

psy

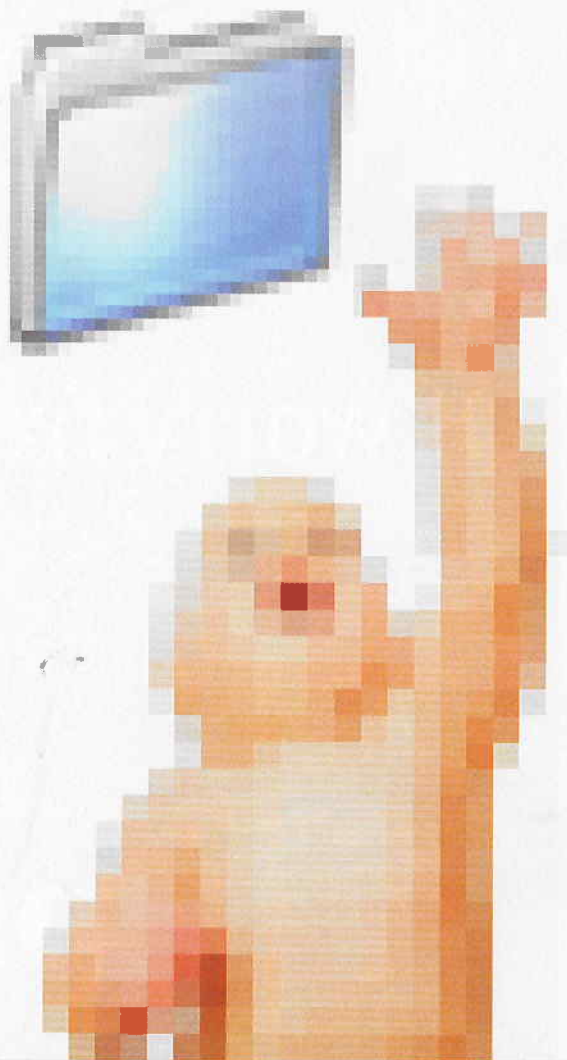
JAARGANG 17 • NUMMER 4

APRIL 2000

ALTERNATIEVE
PSYCHIATRIE

TIJDSCHRIFT OVER GEESTELIJKE GEZONDHEID EN VERSLAVING

De discussie over de ethiek van het elektronisch kinddossier is interessant, maar weinig relevant omdat zo'n dossier niet is te realiseren. De overheid kan beter tijd en geld steken in verplichte samenwerking tussen de jeugdzorg en de geestelijke gezondheidszorg.

Minister Rouvoet wil dat vanaf volgend jaar ieder kind bij zijn geboorte een elektronisch kinddossier krijgt. Daarin moet een verwijzingsindex worden opgenomen waarin hulpverleners onafhankelijk van elkaar alle problemen met het kind melden. De bedoeling van het dossier is dat hulpverleners met elkaar in contact kunnen komen. Langs elkaar heen werken is dan meer mogelijk, aldus de minister. De vier grote den krijgen de primeur.

Zich kun je moeilijk tegen het doel van zo'n elektronisch kinddossier zijn. Ieder kind telt, en zeker

een kind dat in de problemen zit, moet zo snel mogelijk de juiste hulp krijgen. Dat zou toch fantastisch zijn. Eindelijk een oplossing voor al die lang-slepende problemen tussen de instanties die vooral met zichzelf bezig zijn en veel te weinig met hun eigenlijke taak. Zo'n kinddossier zou die problemen kunnen oplossen.

Ik geloof er niets van. Om meerdere redenen niet. Het project is te ambitieus en veel te breed van opzet. Gedoemd om te mislukken dus. De overheid kan een succesvolle regie van een dergelijk project simpelweg niet waarmaken. Ondanks alle goede bedoelingen. Daarvoor zijn er te veel partijen, te veel verschillende opvattingen en heeft de overheid te weinig macht om door te zetten. De enige overheidsdienst die in het verleden haar digitale sporen heeft verdiend moest onlangs honderdduizenden excuusbrieven versturen.

GELD BESPAREN

Laat de overheid op het terrein van grootschalige ict-projecten eerst datgene doen waarin ze wel goed

is: criteria opstellen en waarborgen, kwaliteitseisen stellen en inspectie regelen. Dat biedt uitzicht op een toekomst met succesvolle projecten en zou bovendien erg veel geld kunnen besparen. Geld dat vervolgens besteed kan worden aan de ontwikkeling van informatietechnologie in de zorg.

Tot nu toe gaat de discussie vooral over de principiële kant van een dergelijk dossier. Gaat het niet wat te ver om van elk kind een min of meer openbaar dossier aan te leggen? Velen vinden van wel. Het spookbeeld van 'big brother is watching you' wordt opgeroepen. Die discussie is interessant, maar amper relevant omdat je zo'n kinddossier toch niet kunt realiseren.

Belangrijker is het om het weer over het eigenlijke doel te hebben, namelijk kinderen die in de knel zijn geraakt zo snel mogelijk daaruit te halen en toe te leiden naar de juiste hulp. Evenals het doel om hulpverleners en instanties over hun eigen muur te laten kijken en de samenwerking in die zorg daadwerkelijk te verbeteren.

In augustus 2006 heb ik de overstap gemaakt van

ELEKTRONISCH KINDDOSSIER IS TOT MISLUKKEN GEDOEMD

de jeugdzorg naar de geestelijke gezondheidszorg. Twee sectoren die niet bepaald een gezamenlijk verleden hebben dat zich kenmerkt door voorbeeldige samenwerking en harmonieuze verhoudingen. Twee sectoren ook, die heel goed weten waar de ander in tekortschiet. En als je in beide sectoren werkzaam bent of bent geweest dan weet je dat die wederzijdse beelden wel ergens op gebaseerd zijn. Maar dan weet je ook dat die praktijk eerder verklaarbaar dan verwijtbaar is. De realiteit kent nu eenmaal vele gezichten.

OPVOEDINGSVERANTWOORDELIJKHEID

Wat in de toekomst de jeugdzorg en de ggz kan en moet verbinden, is in ieder geval dat doel om kinderen die zorg te geven die ze nodig hebben. Dat betekent niet alleen meer samenwerking tussen de jeugd-ggz en de jeugdzorg, maar zeker ook tussen laatstgenoemde sector en de volwassenpsychiatrie. Dat begint met de erkenning dat je in de psychiatrie ook een opvoedingsverantwoordelijkheid hebt. En vervolgens is er dan een aantal simpele vragen te

beantwoorden: weten we of een cliënt kinderen heeft? Registreren we dat überhaupt? Staan we structureel stil bij de consequentie van een stoornis van de ouder voor diezelfde kinderen? Is aandacht voor de kinderen opgenomen in het behandelingsplan van de ouder? Wat doen we met zorgelijke informatie? Hoe gaan we om met de belangen van de ouders en de kinderen als die tegengesteld zijn? Kiezen we dan ook echt voor de kinderen of weegt begrip voor de ouder toch zwaarder? Het zoeken naar antwoorden op die vragen kun en moet je ook met de jeugdzorg willen doen. Er zijn op verschillende plekken in het land goede voorbeelden van een gezamenlijke zoektocht naar de antwoorden. Dat heeft geleid tot duidelijke afspraken en protocollen. Het kan dus wel!

MENSENWERK

Wanneer we de zorg voor kinderen en jeugdigen in dit land helemaal van de grond af aan zouden moeten opbouwen dan zouden we het allemaal heel anders inrichten. Met logische wetgeving, met min-

der instanties, met een beperkt aantal financiers en minder bureaucratie. Maar dan nog zou het mensenwerk blijven. En dan nog zou het de vraag zijn hoe je mensen het beste met elkaar laat werken. Denk door ze te verbinden aan het gezamenlijk doel – kinderen die zorg te geven die ze nodig hebben en ze te verplichten daarin ook daadwerkelijk samen te werken.

Met andere woorden de overheid dient samenwerkingscriteria op te stellen en naleving verplicht te stellen. De inspectie controleert of dat daadwerkelijk gebeurt. Daar zou minister Rouvoet zich veel beter op kunnen richten dan op een 'elektronisch kind van de rekening'.

Joep Verbugt

Voorzitter raad van bestuur GGZ Eindhoven en de Kempen